

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана факультету міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу

Тетяна Мірошніченко Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

«28» *серпня* 2024 р.

**Робоча програма
СПІЧРАЙТИНГ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітня програма: «Міжнародні відносини»
вид дисципліни: за вибором
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Д.соц.н., професор, професор кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Лариса ХИЖНЯК

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «27» серпня 2024 року № 21

В. о. завідувача кафедри

(підпис)

Ірина ПЕРЕСИПКИНА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

(підпис)

Євгенія СОЛОВИХ

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Олена МИКОЛЕНКО

(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Спічрайтинг» складена відповідно до освітньо-професійних програм «**Міжнародні відносини**», «**Міжнародна інформація та міжнародні комунікації**» підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «**Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії**».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – на основі сучасних підходів до спічрайтингу і риторики та уявлень про мистецтво написання речей і основ виголошення промови сформувати у здобувачів здатність до аналітики промов і майстерність створювати та виголошувати публічні виступи (промови) з міжнародної тематики.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни. Спічрайтинг дозволяє досягти успішної комунікації в міжнародних відносинах. Планується здобувачам

надати уявлення про сутність, види та сучасний статус спічрайтингу в міжнародних відносинах;

надати необхідні знання у сфері сучасної риторики (неориторики) для оволодіння технологіями спічрайтингу та їх впливу на різних суб'єктів міжнародних відносин, міжнародної інформації та комунікації;

сформувати у них навички володіння різними формами монологічної і діалогічної мови, уявлення про умови уникнення маніпулювання поведінкою суб'єктів міжнародних відносин за допомогою прийомів спічрайтингу.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
2	-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
32 год.	год.

Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Самостійна робота	
72 год.	год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання. Здобувачі набудуть здатності:

володіти навичками публічної промови, аргументації, ведення дискусії; знати специфіку, різновиди і жанри публічного мовлення;

володіти навичками збору, аналізу та інтерпретації інформації для розробки промови у сфері міжнародних відносин;

розробляти стратегію, тактику і концепцію публічного виступу (промови);

ідентифікувати основні технології маніпулювання у вербальних міжнародних комунікаціях;

володіти сучасними методами риторичного аргументування; видами аргументів в різних ситуаціях їх використання; полемічними прийомами;

володіти методиками написання текстів промов і їх публічного представлення; використовувати у своїй професійній діяльності моделі, стратегії і технології створення ефективних текстів політичних і ділових публічних промов;

вміти ідентифікувати маніпулятивні, аргументативні і вербальні прийоми чорної риторики;

застосовувати методи аналізу текстів політичних лідерів зовнішньополітичної та ділової спрямованості; моделювати текстові масиви та вибудовувати текстові композиції для промов у сфері міжнародних відносин;

володіти методами і прийомами риторичного аналізу в спічрайтингу; комунікативними стратегіями і тактиками, риторичними нормами, прийнятими в різних сферах усної та письмової міжнародної комунікації;

здійснювати аналіз риторичних засобів впливу у промовах зовнішньополітичної та ділової спрямованості.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Основи спічрайтингу у міжнародних відносинах

Тема 1. Сучасний спічрайтинг у міжнародних відносинах

Теорія та історія спічрайтингу як комунікативної технології. Види спічрайтингу: навчальні лекції, тренінги, семінари, презентації; ділові виступи, доповіді, інвестиційні та комерційні проекти; маркетингові та рекламні кампанії; політичні та соціальні спічі; святкові та корпоративні виступи, привітання, вручення нагород.

Традиції ораторського мистецтва в сьогоденні міжнародних відносин. Спічрайтинг і риторика. Риторика як феномен культури, як навчальна дисципліна, як система знання, як спосіб життя інформаційного працівника сфери міжнародних відносин. Особливості професійної риторики. Монолог, діалог, полілог як риторичні форми професійного красномовства. Базові поняття сучасної риторики (риторична майстерність, риторичний канон, ораторія, комунікативні якості мови, комунікативна компетенція та ін.).

Історія розвитку професії спічрайтера. Психологічні, логічні, лінгвістичні основи риторики (спічрайтингу). Міждисциплінарні зв'язки спічрайтингу з теорією комунікації, політологією, соціологією, іміджологією та паблік релейшнз.

Тема 2. Інформаційна культура спічрайтера і технологія підготовки публічної промови

Поняття, специфіка й рівні інформаційної культури. Особливості інформаційної культури спічрайтера. Спічрайтинг і риторика в аналітиці міжнародних відносин.

Промова міжнародного рівня як політична подія та її аналіз. Вибір тексту. Стратегії побудови текстового матеріалу. Публічний виступ та його етапи. Етапи підготовки спічрайтером публічної промови. Джерела інформації для підготовки публічного виступу (промови). Етап підготовка публічної промови. Структура публічної промови (спічрайтерського тексту). Риторичні прийоми, які можуть бути використані у вступній частині промови. Організація і написання промови.

Засоби вербального і невербального впливу у спічрайтингу.

Аргументація як засіб переконання в публічному виступі (промові). Типи аргументів у публічній промові. Правила обґрунтування тези за допомогою аргументів (правило Гомера, правило Сократа, правило Паскаля). Принципи відбору аргументів. Види аргументації в публічній промові. Фактори, що знижують ефективність аргументації в публічній промові (виступі).

Паралінгвістичні засоби риторичного впливу. Співвідношення лінгвістики і паралінгвістики в риторичній мові. Вербальна і тілесна мова. Типологія знаків (за Ч. Пірсом). Індексальні і іконічні знаки, їх роль у формуванні та використанні тілесної мови. Інтонація і мовчання – реалізація індексальної системи тілесної мови. Коннотативність і її можливості передавати інформацію. Біти і меми як одиниці словесної і тілесної мови. Мовчання як комунікативний прийом. Типологія мовчання (класифікація Е. Естерберга). Риторичні резерви мовчання.

Жест, міміка, візуальний контакт і проксемика: їх семіотична відмінність. Афективний жест як засіб риторичного впливу. Зв'язок мови жестів з характером вербальної мови. Візуальний контакт і його риторичне значення. Зв'язок візуального контакту з типом культури. Типологія

проксемічних відносин. Роль проксемики в публічній комунікації представників різних культур.

Тема 3. Публічний виступ (промова): фактори та риторичні прийоми

Методи впорядкування інформації в публічній промові. Правила публічного виступу. Публічна промова як комунікація.

Риторичні прийоми успішної промови. Гумор, паузи, конкретні приклади, проблема та її рішення в публічній промові. Інтонація і мовчання, реалізація індексальної системи тілесної мови. Коннотативність та її можливості передавати інформацію. Біти і меми як одиниці словесної і тілесної мови. Мовчання як комунікативний прийом. Типологія мовчання (класифікація Е. Естерберг). Риторичні резерви мовчання. Візуальний контакт та його риторичне значення у спічрайтингу. Зв'язок візуального контакту з типом культури.

Види монологічних дискурсів. Інформативний дискурс. Знання як проблема риторики. Емотивний дискурс і його специфіка. Сугестивна мова емотивного дискурсу. Сучасна міфологія як матеріал для формування і розвитку емотивних дискурсів. Співвідношення інформативного та емотивного дискурсів в сучасному медіапросторі. Фігуративний дискурс і його особливості. Риторика і поетика.

Діалог як технологія комунікації. Типи діалогічних дискурсів. Діалектичний тип дискурсу. Принцип риторичної згоди. Область застосування діалектичного дискурсу. Полемічний дискурс, його прийоми.

Софістичний дискурс. Свідоме введення опонента в оману як мета софістичного спору. Логіко-мовні прийоми софістичного дискурсу. Психологічні прийоми софістичного спору: огульне питання, зарозуміла відповідь, відволікаючий маневр, гра на почутті помилкового сорому, психологічний тиск, помилкове удавання тощо. Проблеми застосування софістичного дискурсу в сучасній міжнародній комунікативній практиці.

Техніки подолання страху публічного виступу. Риторика публічних промов успішних ораторів.

Тема 4. Аудиторія в спічрайтингу

Сутність закону аудиторії. Інтимізація текстового матеріалу до комунікативних потреб аудиторії. Розробка стратегії виступу з орієнтацією на аудиторію. Прийоми активізації уваги слухачів.

Універсальна композиційна схема усної промови та її застосування в підготовці зустрічей на міжнародному рівні. Інтригування у вступі та його різновиди. Стратегії композиціонування вступної частини в залежності від психологічної налаштованості аудиторії. Принцип трьохканальної аргументації.

Тіло як проєкція комунікативних очікувань аудиторії, джерело аналітичних даних. Тілесно-конституційні типології та комунікативні характеристики особи як джерело аналітичних даних в міжнародних

політичних комунікаціях. Мова тіла політиків (жести, міміка та пантоміміка) в міжнародних комунікаціях.

Розділ 2. Практики спічрайтингу в міжнародних відносинах

Тема 5. Політичний спічрайтинг у міжнародних відносинах

Історія політичного спічрайтингу. Політичний спічрайтинг і PR: наука і мистецтво усного публічного впливу на маси. Особистості політичного спічрайтера. Політичний спічрайтинг як технологія і як професія.

Правила і етапи створення текстів для публічних політичних виступів. Види і жанри промов: інформаційна (доповідь, звіт), яка переконує (мова в дебатах, заява, мітинговий виступ) і спеціальна (протокольна; траурна мова; урочиста промова; неформальна промова-тост). Алгоритми написання політичних текстів: практичні прийоми риторики і стилістики, які допомагають спонукати людей до дії і залишають емоційне враження у аудиторії. Вступна частина політичної промови та стратегії її побудови. Інтригування у вступі та його різновиди.

Прийоми і технології посилення мовного впливу в міжнародній політиці: явний і прихований вплив на свідомість і несвідоме аудиторії. Етос публічної промови: фактори і критерії об'єктивної оцінки ефективності політичного виступу. Ораторська майстерність: психофізична підготовка спікера до виступу і способи підготовки тексту для публічного виконання.

Організація публічного політичного виступу: сценарний план, репетиція, хронометраж, зовнішній вигляд (імідж) спікера, готовність утилізувати несподіванки. Допоміжні матеріали та обладнання: уривки відео, слайди, музика, діафільми, плакати, атрибутика, графіки, діаграми, ілюстрації та ін.

Тіло як проекція комунікативних очікувань аудиторії і джерело даних. Тілесно-конституційні типології та комунікативні характеристики особи як джерело інформації в міжнародних політичних комунікаціях. Мова тіла політиків (жести, міміка та пантоміміка) в міжнародних комунікаціях. Тенденції розвитку політичного спічрайтингу в міжнародному комунікативному просторі.

Тема 6. Діловий спічрайтинг у міжнародних відносинах

Сутність і призначення ділового спічрайтингу. Послуги спічрайтера для бізнесу. Замовлення тексту промови для публічного виступу у рекламного копірайтера. Службовий (діловий) лист як канал зв'язку підприємства, організації, установи, закладу із зовнішнім світом.

Ділове спілкування, його особливості в міжнародних відносинах. Доповідь. вітання. Акт. Промова. Вимоги до оформлення службових документів спічрайтером. Оформлення службового листа спічрайтером.

Спічрайтинг і копірайтинг як технології інтегрованих маркетингових комунікацій.

Тема 7. Публічна імпровізація у політичному і діловому спічрайтингу

Публічна імпровізація як творення публічної промови в момент її проголошення. Імпровізація як вид творчої діяльності. Види імпровізації. Пасивна і активна публічна імпровізація. Основи публічної імпровізації. Вимоги до імпровізаційної промови (вибору теми тощо). Елементи, необхідні для успішної імпровізації. Техніки і риторичні прийоми публічної імпровізації. Приклади публічної імпровізації. Ризики публічної імпровізації і техніки запобігання їхнього негативного впливу.

Особливості публічної імпровізації у політичному спічрайтингу. Особливості публічної імпровізації у діловому спічрайтингу.

Тема 8. Спічрайтинг і чорна риторика в міжнародних відносинах

Чорна риторика та умови її використання в міжнародних відносинах. Основні правила чорної риторики. Методи ведення суперечки. Урахування в публічних виступах психології натовпу, типу аудиторії. Влада і магія слова. Правила магічної сили правильної постановки питань. Типи питань. Шокуючі і провокаційні питання. Правило «Він або Я». Використання анонімізованих послань. Використання самоіронії.

Спічрайтинг, чорна риторика і чорний піар. Методи подачі дезінформації. Метод «гнилого оселедця» як технологія чорного піару.

Маніпуляція в публічних промовах. Ознаки маніпулювання в усних та письмових текстах. Маніпуляція статистикою в міжнародних відносинах. Базові прийоми формально-логічної, емоційної волюнтаристичної маніпуляції та прийоми роботи із зміненими станами свідомості. Маніпулятивні технології, розраховані на свідомість, і маніпулятивні технології, розраховані на несвідоме. Маніпулятивні, аргументативні та вербальні прийоми чорної риторики. Мистецтво нейтралізації дії негативного полеміста-маніпулятора.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
лекції		семінари	СР	
Розділ 1. Основи спічрайтингу у міжнародних відносинах				
Тема 1. Сучасний спічрайтинг у міжнародних відносинах	15	4	2	9
Тема 2. Інформаційна культура спічрайтера і технологія підготовки публічної промови	15	4	2	9
Тема 3. Успішний публічний виступ (промова): фактори та риторичні прийоми	15	4	2	9
Тема 4. Аудиторія в спічрайтингу	15	4	2	9

Разом за розділом 1	60	16	8	36
Розділ 2. Практики спічрайтингу в міжнародних відносинах				
Тема 5. Політичний спічрайтинг у міжнародних відносинах	15	4	2	9
Тема 6. Діловий спічрайтинг у міжнародних відносинах	15	4	2	9
Тема 7. Публічна імпровізація у політичному і діловому спічрайтингу	15	4	2	9
Тема 8. Спічрайтинг і чорна риторика в міжнародних відносинах	15	4	2	9
Разом за розділом 2	60	16	8	36
Усього	120	32	16	72

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1. Основи спічрайтингу у міжнародних відносинах		
1	Сучасний спічрайтинг у міжнародних відносинах	2
2	Інформаційна культура спічрайтера і технологія підготовки публічної промови (виступу)	2
3	Успішний публічний виступ (промова): фактори та риторичні прийоми	2
4	Аудиторія в спічрайтингу	2
Розділ 2. Практики спічрайтингу в міжнародних відносинах		
5	Політичний спічрайтинг у міжнародних відносинах	2
6	Діловий спічрайтинг у міжнародних відносинах	2
7	Публічна імпровізація у політичному і діловому спічрайтингу	2
8	Спічрайтинг і чорна риторика в міжнародних відносинах	2
Разом		16

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
	Ознайомлення з рекомендованою літературою до тем (основною і допоміжною). Виконання завдань до тем семінарів	24
	До Розділу 1. ЗАВДАННЯ № 1 Проведіть критичний аналіз однієї з кращих публічних промов світових лідерів ХХ-ХХІ ст. за такими параметрами: 1) визначення мети виступу (промови), її актуальність на час проголошення і в сьогоденні; 2) основна ідея промови; 3) застосовані у промові ораторські (риторичні) прийоми; 4) застосовані у промові авторські риторичні прийоми та техніки; 5) визначення та обґрунтування найсильнішої фрази промови та її потенційної сили впливу на аудиторію.	20
	До Розділу 2. ЗАВДАННЯ № 2 Підготуйте власний текст публічного виступу (промови) з актуальних питань сучасних міжнародних відносин. Жанр публічного виступу (промови) студенти і студентки обирають самостійно серед таких: 1) громадсько-політичні промови (лекції на громадсько-політичні теми, виступи на мітингах, на виборах, звітні доповіді, політичні огляди); 2) академічні промови (наукові доповіді, навчальні лекції, наукові дискусії); 3) промови з нагоди урочистих зустрічей (ювілейні промови, вітання, тости та ін.). Виголосіть промову на семінарському занятті перед студентською групою.	20
	Підготовка до підсумкового контролю	8
Разом		72

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання не передбачене навчальним планом.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекційні заняття. Методи: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький; наочні методи - ілюстрація, демонстрація (презентація лекцій).

Семинарські заняття: есе, аналітичні завдання, групові та індивідуальні проекти та презентація їх результатів, колективне обговорення дискусійних питань; тестові завдання.

Додатково можуть враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);

- контроль та оцінювання вмінь самостійно розробляти та проголошувати промову (публічний виступ) із застосуванням сучасних уявлень про риторику та ораторське мистецтво;
- оцінювання вмінь та навичок інших здобувачів проголошувати промову з актуальних проблем міжнародних відносин.

Пропуск лекційного (семинарського) заняття відпрацьовується в індивідуальному порядку (письмова робота за темою заняття). Обов'язковим також є виконання всіх завдань, які виносяться на семинарські заняття. Це дає допуск до заліку (min 30 балів).

Підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів відбувається на заліку у комбінованій формі: виконання тестів доповнюється написанням відповідей на творче проблемне завдання. За підсумками роботи виставляється підсумкова семестрова оцінка у відповідності зі шкалою оцінювання.

Успішність здобувачів оцінюється за такими ознаками:

знання специфіки та статусу спічрайтингу в міжнародних відносинах;

знання технологій спічрайтингу та їх впливу на різних суб'єктів міжнародних відносин та світової політики;

володіння різними формами монологічної і діалогічної мови, сформованість уявлення про умови маніпулювання поведінкою суб'єктів міжнародної політики за допомогою прийомів спічрайтингу;

володіння навичками публічної промови, аргументації, ведення дискусії; знати специфіку, різновиди і жанри публічного мовлення;

володіння навичками збору, аналізу та інтерпретації інформації для розробки промови у сфері міжнародних відносин;

вміння розробляти стратегію, тактику і концепцію публічного виступу;

володіти сучасними методами риторики аргументування; використання різних видів аргументів відповідно до ситуації;

знання моделей, стратегій і технологій створення текстів політичних і ділових публічних промов;

вміння ідентифікувати маніпулятивні, аргументативні і вербальні прийоми чорної риторики;

володіння методами аналізу текстів політичних лідерів зовнішньо-політичної та ділової спрямованості; моделювання текстових масивів та вибудовування текстової композиції для промови (виступу) у сфері міжнародних відносин;

володіння методами і прийомами риторичного аналізу в спічрайтингу; комунікативними стратегіями і тактиками, риторичними нормами, прийнятими в різних сферах усної та письмової міжнародної комунікації;

здатність здійснювати аналіз риторичних засобів впливу на аудиторію у промовах зовнішньо-політичної та ділової спрямованості.

Таблиця 8.1

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Виконання практичних завдань до кожної теми. Робота над відповіддю на питання, що виносяться до дискусії до кожної теми	на практичному занятті здобувач може отримати бали за глибину розкриття питання, оригінальність та самостійність при виконанні завдання, вміння обґрунтувати свою точку зору та навести приклади;	від 0 до 5 балів за теми 1-8
	виставляється здобувачу, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вмє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	
Робота над аналізом промов лідерів (державних та політичних діячів)	виставляється здобувачу, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	1
	виставляється здобувачу, який досяг цілей завдання, виконав ефективно аналітичну роль, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	5-4
	виставляється, який частково досяг цілей завдання, виконав роль аналітика, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	3-2
Самостійна робота над завданнями до кожної теми	виставляється здобувачу, який не досяг цілей завдання, частково виконав завдання, не зміг обґрунтувати власну думку	1
	виставляється здобувачу, який при усній та письмовій презентації завдань продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вмє інтерпретувати	5-4

	одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури	
	виставляється здобувачу, який при усній та письмовій презентації виконаного завдання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	3-2
	виставляється здобувачу, який при усній або письмовій презентації завдання продемонстрував недостатні знання програмного матеріалу, проте в необхідному обсязі для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою.	1
Творче завдання (під час заліку)	бали за глибину розкриття питання, оригінальність, самостійність при виконанні завдання, обґрунтованість власної точки зору та приклади.	5

Таблиця 8.2
Критерії оцінювання тексту самостійно розробленої здобувачем промови (виступу)

<i>Критерії</i>	<i>Кількість балів</i>
1) Чіткість визначення мети виступу (промови)	2
2) З'ясування основної ідеї промови	2
3) Аналіз застосованих у промові ораторських (риторичних) прийомів	2
4) Аналіз застосованих у промові авторських риторичних технік	2
5) Визначення та обґрунтування здобувачем найсильнішої фрази промови	2
РАЗОМ:	10

Таблиця 8.3
Критерії оцінювання публічного виступу (промови) здобувача на семінарському занятті

<i>Критерії</i>	<i>Кількість балів</i>
1. Наскільки промовець точний у виборі слів, чи достатньо зрозуміла, доступна його промова? (Оцінюється лексичний запас промовця, контекстуально виправдане вживання понять, категорій тощо)	3
2. Наскільки змістовним є виступ і чи переконлива запропонована аргументація? Чи володіє промовець прийомами переконання? (Оцінюється логічність побудови промови, розгорнутість тез, переконливість аргументів, оригінальність трактування теми в промові).	3
3. Наскільки успішно промовець використав риторичні (ораторські) прийоми зацікавлення та утримання уваги аудиторії?	3

4. Наскільки чітко визначена аудиторія і задоволені її потреби?	1
Разом	10

Таблиця 8.4

Критерії оцінювання виконаного здобувачем аналізу кращих промов ХХ століття

<i>Критерії</i>	<i>Кількість балів</i>
1) Чіткість визначення мети виступу (промови)	2
2) З'ясування основної ідеї промови	2
3) Аналіз застосованих у промові ораторських (риторичних) прийомів	2
4) Аналіз застосованих у промові авторських риторичних технік	2
5) Визначення та обґрунтування здобувачем найсильнішої фрази промови	2
Разом	10

Підсумковий контроль знань. Залікова робота

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться за тестовими завданнями. Кожен студент і студентка отримують 40 тестів із Банку тестових завдань до підсумкового контролю. Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована за тестові завдання, - 40 балів за 40 тестів.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає залікову роботу та отримує за неї нульову оцінку (0).

Залікова робота здається дистанційно **на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Спічрайтинг».

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточне оцінювання роботи здобувачів на практичних заняттях та самостійної роботи									Всього	Залікова робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Самостійна робота	60	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	20 (2 завдання x10 балів = 20)			

За поточне оцінювання здобувач може одержати до 60 балів: до 40 балів на семінарах за темами + до 20 балів – за виконані двох завдань до самостійної роботи. Залікова робота – до 40 балів. Максимальна кількість набраних балів з дисципліни складає 100 балів.

Критичний мінімум для допуску до підсумкового контролю – 30 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали
90 – 100	зараховано
70-89	

50-69	
1-49	не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Голвей Террі. Слова, що лунають скрізь час: найважливіші промови в історії людства, які змінили світ; пер. з англ. Київ: ЛМ-Букс, 2018. 480 с.

Себаг-Монтефіоре Саймон. Промови, що змінили світ. Видавництво КМ-Букс, 2017. 328 с.

Маринович М. Як Україні виростили крила: Виступи, статті, доповіді, інтерв'ю (2018–2021 рр.). Київ: Дух і Літера, 2021. 272 с.

Онуфрієнко Г. Риторика. Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 625 с.

Зінсер Вільям. Як писати добре. Київ: Наш формат, 2022. 288 с.

Льяхов М., Саричева Л. Пиши, скорочуй. Як створювати сильний текст. Видавництво BookChef, 2019. 440 с.

Гандапас Радислав. Камасутра для оратора. 10 розділів про те, як перетворити публічний виступ на втіху. Дніпро: Видавництво «МонолитBizz», 2017. 272 с.

Риторика: підручник / З. Куньч, Г. Городиловська, І. Шмілик. 2-ге вид., доп. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 496 с.

Риторика: навч. посібн. (упор. Т.К. Ісаєнко, А.В. Лисенко). Полтава: ПолтНТУ, 2019. 247 с.

Онуфрієнко Г. Риторика. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 625 с.

Допоміжна

Словники

Макович Х.Я., Вербицька Л.О., Капітан Н.О. Словник термінів і понять з риторики. Львів, 2016. 140 с.

Сучасна політична лексика: навч. енциклопед. словник-довідник / [І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]; за наук. ред. Хоми Н. М. Львів: «Новий Світ-2000», 2015. 199 с.

Наукові журнали

The Speechwriter. – <https://ukspeechwritersguild.co.uk/media/magazines/>

Соціальні комунікації: теорія і практика. – <https://new.comteka.com.ua/index.php/journal>

Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. – <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint>

Статті. Монографії

Борг Джеймс. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. 2-ге видання. Харків: Видавництво «Фабула», 2019. 304 с.

Бредемайер Карстен. Чорна риторика. Влада і магія слова. Видавництво Альпіна Паблішер, 2019. 256 с.

Вербицька Г. А. Соціально-комунікаційні мережі політичної еліти в глобальному управлінні. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2019. № 2. С. 154-161.

Вілкінсон Майкл. Секрети фасилітації. SMART-посібник із результативної роботи в групі. Видавництво «Фабула», 2021. 512 с.

Гантінгтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах. Видавництво «Наш Формат», 2020. 448 с.

Гауді Трей. Сила запитань. Як ефективно комунікувати та переконувати інших. Київ: Наш формат, 2022. 248 с.

Голанд Сара Стюар, Сільверс Бет. Вважаю, що ви помиляєтесь (проте слухаю). Як вивести розмову з глухого кута. Видавництво «Віват», 2021. 240 с.

Дунаєва Л. М. Трансформація цінностей українців в контексті аналізу риторики Президента України В. Зеленського. *Політичне життя*. 2022. № 4. С. 84-88.

Захарченко А. П. Крива динаміки поширення новини як джерело інформації про цільову аудиторію. *Соціальні комунікації: теорія і практика*. 2018. № 6. С. 63-70.

Ісайкіна О. Д. Історичні аспекти розвитку спічрайтерства // Історія, археологія, інформаційна, бібліотечна та архівна справа: актуальні проблеми науки та освіти : І Міжнар. наук. конф., 13 трав. 2020 р., м. Кропивницький : тези доп. Кропивницький : ЦНТУ, 2020. С. 107-110.

Кіндра Холл. Сторітелінг, який не залишає байдужим; пер. з англ. Київ : Yakaboo Publishing, 2020. 240 с.

Ковпик С. І. Сторітелінг та його специфічні перлокуції в різних типах промов. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. С. 268-272.

Культура діалогу. Національний круглий стіл: збірник статей. Видавництво «Фоліо», 2021. 364 с.

Карпчук Н. П. Інформаційна культура спічрайтера. *Політичне життя*. 2018. № 1. С. 97-101

Конгер Дж. А. Мистецтво переконування; пер. з англ. Київ: Книголав, 2017. 83 с.

Короленко Є. О., Швець І. Г. Ораторське мистецтво та його роль в івент-сфері. *Культура і сучасність: альманах*. 2020. № 2. С. 186-189.

Круглій О. Політичний жаргон та його особливості (на прикладі текстів англомовних ЗМІ). *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2021. № 1. С. 101-109.

Кузняк О. В. Місце цифрових та інтернет-технологій в інформаційному супроводі діяльності політичних партій. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 3. С. 65-73.

Лівін М. Сторітелінг для очей вух і серця. Київ: Наш Формат, 2020. 184 с.

Ліщук-Торчинська Т., Кузьмук О. Постать ідеального депутата Верховної Ради України як об'єкт аналізу й предмет обговорення. *Соціологічні студії*. 2019. № 2. С. 74-81.

Максимець В., Марія Орел М. Маніпулятивні технології формування політичних промов В. Путіна. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2018. №1 (3). С. 55-60.

Меттс Майкл, Велфл Енді. Письмо – це дизайн: Як слова створюють досвід користування (UX). Видавництво «ArtHuss», 2021. 208 с.

Міналлі Макрін. Вступ до американської риторичної критики: практичний приклад текстуального аналізу «Радіо- й телевізійного звернення М. Ніксона до народу Радянського Союзу» 28 травня 1972 року. *Соціальні комунікації: теорія і практика*. 2019. № 9(2). С. 14-25.

Невельська-Гордєєва О. П., Нечитайло В. О. «Чорна риторика» як маніпулятивна техніка. *Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія*. 2021. № 2. С. 81-92.

Нехаєнко О. Політична коректність як суспільний феномен: генеза та соціологічна концептуалізація. *Український соціологічний журнал*. 2019. № 19(1–2). С. 94-99.

Насім Ніколас Талеб. Чорний лебідь. Про (не)ймовірне у реальному житті. Київ : Наш формат, 2021. 392 с.

Пантелюк М. І. Ділове спілкування та культура мовлення / М. І. Пантелюк, І. І. Маруніч, І. В. Гайдаєнко. Видавництво ЦУЛ, 2020. 224 с.

Рибачук О. М. Публічна політика як сфера реалізації сучасних соціально-комунікативних практик. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2018. № 3. С. 127-134.

Смола Л. Підготовка публічних виступів та презентацій // Комунікаційний інструментарій для державних службовців. Київ, 2018. С. 104-119.

Снайдер Блейк. Врятуйте кицьку! Як блискавично писати живучі тексти. Видавництво Віват 2021. 240 с.

Стеблина Н. О. Цифровізація політики в контексті трансформації сучасного світопорядку. Одеса: Фенікс, 2020. 358 с.

Степура А. WOW-виступ по-українськи. Ноу-хау сучасного оратора. Моноліт-Bizz, 2018. 304 с.

Стотхарт Кетрін. Як знайти спільну мову. Впевненість і харизма при спілкуванні з особистостями різного типу; пер. з англ. КМ-Букс, 2022. 304 с.

Стоун Д. Складні розмови: як обговорювати те, що хвилює найбільше / Дуглас Стоун, Брюс Петтон, Шейла Гін; [пер. з англ.]. Харків: Віват, 2019. 271 с.

Трач Надія. «Разом – сила!»: Риторика українського спротиву. Видавництво Кліо, 2015. 144 с.

Требін М. П., Чернишова Т. О. Лінгвістичний аналіз політичної риторики Президента України Володимира Зеленського: стратегії та тактики. *Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія*. 2022. Том 1 № 52. С. 193-209.

Хижняк Л. М. Спічрайтинг як комунікативна технологія. *Габітус*. 2024. Вип. 61. С. 49-53.

Шоріна Т. Г. Класична та «чорна» риторика: мовно-комунікативні та філософські трансформації принципів. *Вісник НАУ. Серія: Філософія. Культурологія*. 2019. № 1. С. 163-170.

Шурко О. Вплив політичних технологій на політичну свідомість. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2020. № 1. С. 237-245.

Bartoszek, A. (2019). Demokracja w ponowoczesności jako pop-polityka. *Social Communication: Theory and Practice*. Volume 8*2019, 7-19.

Getman A., Danilyan O., Dzeban A., Kalinovsky Y., Hetman Y. Information security in modern society: Sociocultural aspects. *Amazonia Investiga*. 2020. Vol. 9, Núm. 25. P. 6-14.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відео-фільми

Спічрайтинг. Тренінг. <https://www.google.com/search?q=відеофільми.+Спічрайтинг&oq=відеофільми>.

Спічрайтинг. Тренінг. 2022. <https://youtu.be/ja7XE41mruc>

Копірайтинг. Спічрайтинг. Частина II. https://www.youtube.com/watch?v=Zj_x_VX6pVI

Промова з ідеальною технікою виконання. <https://krasnomovec.club/ritoryka-jak-mystectvo/>

Промови лідерів країн

Фултонська промова В.Черчилля: хроніка, текст.
<https://www.youtube.com/watch?v=iqhGICZuGNM>

Vaclav Havel. Is there a European Identity, is there a Europe? Speech made to the European Parliament in Strasbourg on 8 March 1994. [Електронний ресурс].
<https://www.project-syndicate.org/commentary/is-there-a-european-identity--is-there-a-europe?barrier=accesspaylog>

Найкращі промови Володимира Зеленського 2022 року.
<https://www.google.com/search?q=Спічрайтер.+статті&oq=Спічрайтер.+статті&aqs=chrome..69i57j0i546l2.7478j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8#ip=1>

Промова Володимира Зеленського під час отримання Премії Вінстона Черчилля за лідерство. <https://www.youtube.com/watch?v=Vvj5Gdyu97Y>

Демократії світу здатні зупинити будь-яку тиранію – виступ Президента України під час нагородження Премією Вінстона Черчилля за лідерство. 2022.
<https://www.president.gov.ua/news/demokratiyi-svitu-zdatni-zupiniti-bud-yaku-tiraniyu-vistup-p-76673>

Орлова Ю. Спільні риси воєнного лідерства Черчилля та Зеленського.
https://lb.ua/blog/yulia_olrova/526666_spilni_risi_voennogo_liderstva.html

Авскентьєв А. Маніпуляції в українській публічній політиці: топ-10 технік. URL:
<https://politeka.net/uk/reading/468026-manipulyatsii-v-publichnoy-ukrainskoj-politike-top-10-tehnik>

Аудиторія як «співавтор промови», соціальний портрет слухача і його врахування при написанні промови. <https://studfile.net/preview/6876453/page:3/>

30 порад Як писати «геніальні тексти»: поради Генрі Міллера, Маргарет Етвуд та Вільяма Сафайра. <https://comms.com.ua/30-porad-yak-pysaty-henialni-teksty-porady-henri-millera-marharet-etvud-ta-viliama-safayra/>

Вессел Рей. Полум'яна промова: як підготуватися до публічного виступу.
<https://www.bbc.com/ukrainian/vert-cap-44812553>

Воловик Яніна. Як писати так, щоб вам відповідали: правила ділового листування.
<https://happymonday.ua/pravy-la-dilovogo-lystuvannya>

Денисюк А. В. Політичний спічрайтинг як особлива PR-технологія.
<https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/e-democracy/e-democracy2017/paper/viewFile/3456/2927>

Ділова риторика як наука [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://ru.osvita.ua/vnz/reports/rhetoric/30500/>

Дмитренко О. В., Шинкаренко О. М. Особливості політичного дискурсу Ангели Меркель. *Імідж сучасного педагога*. 2021. № 2. С. 23–27. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-2\(197\)-23-27](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-2(197)-23-27).

Зарембо Катерина. Писати аналітику може кожен [Електронна книга]. Видавництво Віхола, 2021. 224 с. <https://www.yakaboo.ua/ua/pisati-analitiku-mozhe-kozhen.html>

Збірник промов Президента України Петра Порошенка.
https://gartua.io.ua/s86703/zbirnik_promov_prezidenta_ukraeni_petra_poroshenka

Імпровізація від Сергія Величанського. <http://knukim.edu.ua/improvizatsiya-vid-sergiya-velichanskogo/>

Інформаційна культура. URL: <http://ube.nplu.org/article>

Історія ораторського мистецтва. <https://uk.pogoda-sinoptik.pp.ua/842810/1/istoriya-oratorskogo-mistetstva.html>

Коломієць, О., Головата, О. Формування інформаційної культури майбутнього фахівця у контексті сучасних освітніх завдань. Соціум. Документ. Комунікація. 2021. № 1(10). С. 310-333. <https://doi.org/10.31470/2518-7600-2020-10-310-333>

Ласкавий Д., Томко-Баньковська М. Спічрайтинг // Комунікаційний інструментарій для державних службовців. Київ, 2018. С. 96–103. <https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/communication-toolkit-a4u-mip-ukr.pdf>

Литвин А. В. Спічрайтинг як технологія політконсалтингу. *Технологія і техніка друкарства*. 2017. Вип. 4. С. 84–90. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Titd_2017_4_12

Литвин А. В. Публічні комунікації президентів України та роль спічрайтерів у цьому процесі. *Обрії друкарства*. 2020. № 1(8). С. 109-119. [https://doi.org/10.20535/2522-1078.2020.1\(8\).190092](https://doi.org/10.20535/2522-1078.2020.1(8).190092)

Наше життя-гра або 9 вправ для розвитку навички імпровізації. <https://vcf.vn.ua/nashe-zhittya-gra-abo-9-vprav-dlya-rozvitku-navichki-improvizaci%D1%97/>

Оратор і аудиторія. http://lib-net.com/content/10287_Orator_i_auditoriya.html

Промова Леоніда Фінберга на церемонії вручення премії Фондації Омеляна та Тетяни Антоновичів. <http://judaicacenter.kiev.ua/finberg-antonovych-award/>

Почепцов Г. Спічрайтер і його робота. URL: http://www.osvita.mediasapiens.ua/ethics/manipulation/spichrayter_i_yogo_robota/

Проблеми, я і моя аудиторія, її вирішення в риторичі та вашій професійній діяльності (соціологія). <http://referatss.com.ua/work/problemi-ja-i-moja-auditorija-ii-virishennja-v-ritorici-ta-vashij-profesijnij-dijalnosti-sociologija/>

Про риторичне мистецтво. <http://litopys.org.ua/procop/proc106.htm>

Професія спічрайтер. 2022. <https://frilanser.com.ua/profesiia-spichrayter>

Професія спічрайтер і спічрайтинг - підготовка промови для публічних персон. <https://jak.koshachek.com/articles/profesiya-spichrajter-i-spichrajting-pidgotovka.html>

Публічні виступи: думай як лідер, говори як оратор. <http://cpls.kubg.edu.ua/hromada/statti/667-publichni-vystupy-dumai-iak-lider-hovory-iak-orator.html>

Публічний виступ у діловому спілкуванні [Електронний ресурс]. https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/10prishak_etyka_dilovyh_stosunkiv/p3-9.html

Ружицький Р. Цікаві теми для публічних виступів. 2021. <https://krasnomoves.club/temi-dlya-publichnih-vistupiv/>

Сокирчук Н. Живучий параноїк. Промова Путіна очима психолога. 2021. <https://glavcom.ua/world/world-politics/zhivuchij-paranojik-promova-putina-ochima-psikholoha-910032.html>

Ружицький Р. Як писати промову. <https://krasnomoves.club/yak-napisati-promovu/>

Сидоренко Т. М., Климова К. І. Спічрайтинг та риторика. Конспект лекцій. Київ, 2021. 100 с. https://duikt.edu.ua/uploads/1_2198_11118234.pdf

Словесна імпровізація при публічному виступі. «Спрага» радить. <http://spraga.info/2020/08/16/slovesna-improvizatsiya-spraga-radyt/>

Словесна імпровізація // Психологіс. Енциклопедія практичної психології. http://psychologis.com.ua/slovesnaya_improvizaciya.htm

Спічрайтер Буша опублікував відверті мемуари про колишнього президента США. <https://ukranews.com/ua/news/8327-spichrayter-busha-opublikuvav-vidverti-memuary-pro-kolyshnogo-prezydenta-ssha>

Спічрайтер Зеленського про тонкощі підготовки промов президента: Повністю відрізняється від написання сценарію серіалу. <https://detector.media/infospace/article/187923/2021-05-12-spichrayter-zelenskogo-pro->

tonkoshchi-pidgotovky-promov-prezydenta-povnistyu-vidriznyiatsya-vid-napysannya-stsenariyu-serialu/

Спічрайтинг: копірайтери «в справі»? <https://brander.ua/blog/spichrayting-kopirayteri-v-spravi>

Спічрайтинг: підготовка та написання колонок, промов, експертних коментарів. <https://exper.tips/yak-obraty-spichraitera/>

Стадній А. С., Волошина В. О. Риторика ділового спілкування. [Електронний ресурс]. file:///C:/Users/User/AppData/Local/Temp/9897-35288-1-PB.pdf

Сюта Г. Сучасна ділова культура. Усне і писемне спілкування [Електронна книга]. Видавництво Фоліо, 2019. 426 с. https://www.yakaboo.ua/ua/suchasna-dilova-kul-tura-usne-i-pisemne-spilkuwannja.html#media_popup_photos

Хто складає промови для українських президентів? EtCetera. URL: <https://uk.etcetera.media/derzhavniysufler-hto-skladaye-promovi-dlyaukrayinskih-prezidentiv.html>

Царенко І. О. Харизматична характеристика успішних англомовних ораторів // Сучасна філологія: актуальні наукові дослідження. Матеріали науково-практичної конференції (м. Львів, 28-29 травня 2021 р.). Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2021. <http://molodyvchenu.in.ua/files/conf/fil/43april2021/22.pdf>

Чого нас вчать найвидатніші промови Кінга, Кеннеді і Обами. <https://www.bbc.com/ukrainian/vert-cul-43644875>

Шелестова А. М. Інформаційна культура // Українська Бібліотечна енциклопедія. <https://ube.nlu.org.ua/article/інформаційна%20культура>

Що таке імпровізація: види, методи і прийоми імпровізації. <https://ukr.culturell.com/chto-takoe-improvizaciya-vidi-metodi-i-priemi-improvizacii-page-965294>

Що таке спічрайтинг або як скласти текст публічного виступу. <https://vcf.vn.ua/shho-take-spichrajting-abo-yak-sklasti-tekst-publichnogo-vistupu/>

Що таке спічрайтинг? <http://bigmoney.kiev.ua/shho-take-spichrajtyng/>

Єршихіна Л. Цільові аудиторії. Ключові повідомлення // Комунікаційний інструментарій для державних службовців. Київ, 2018. С. 52–59. <https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/communication-toolkit-a4u-mip-ukr.pdf>

Як виголосити імпровізовану промову. <https://www.greelane.com/uk/.../impromptu-speech-1857493/>

Як написати ідеальну промову: правила спічрайтера Барака і Мішель Обами. <https://vogue.ua/ua/article/culture/lifestyle/kak-napisat-idealnuyu-rech-pravila-spichraytera-baraka-i-mishel-obamy.html>

James C. Humes. Speak Like Churchill, Stand Like Lincoln: 21 Powerful Secrets of History's Greatest Speakers. 2002. 224 p.

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання згідно з затвердженим розкладом занять на платформі Zoom проводяться лекційні заняття. Семінарські/практичні та консультації, контроль самостійної роботи проводиться на платформах Zoom/Moodle. Складання підсумкового семестрового контролю відбувається дистанційно на платформі Moodle.